

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 220/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. mája 2012 predbežne prerokoval sťažnosť J. Ď., V., zastúpeného advokátkou JUDr. N. S., Ž., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Cb 105/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Ď. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. apríla 2012 doručená sťažnosť J. Ď. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Cb 105/2011 (ďalej len „namietané konanie“).

Zo sťažnosti a z priloženej dokumentácie vyplýva, že sťažovateľ ako navrhovateľ sa svojím návrhom z 18. februára 2011 domáhal vydania platobného rozkazu, ktorým by okresný súd zaviazal odporcu na zaplata sumy 1 225 € s príslušenstvom v zmysle § 536 a nasl. Obchodného zákonníka; konanie bolo pôvodne vedené pod sp. zn. 19 Rob 75/2011. Okresný súd návrhu vyhovel a platobným rozkazom zo 14. marca 2011 uložil odporcovi povinnosť zaplatiť sťažovateľovi sumu 1 225 € s 10 % úrokom z omeškania. Platobný rozkaz bol sťažovateľovi doručený 7. apríla 2011, odporcovi sa ale platobný rozkaz nepodarilo doručiť. Okresný súd preto v júni 2011 označený platobný rozkaz zrušil, pričom vec sťažovateľa zaevidoval v registri Cb pod sp. zn. 20 Cb 105/2011. Sťažovateľovi bolo rozhodnutie okresného súdu o zrušení platobného rozkazu doručené 27. februára 2012. Následne sťažovateľ podaním z 15. februára 2012 označeným ako „*Žiadosť o skoré vytýčenie termínu pojednávania. Oznámenie zmeny účastníka na strane odporcu*“ požiadal okresný súd o nariadenie pojednávania a zároveň oznámil súdu zmenu účastníka na strane odporcu. Sťažovateľ v doterajšom priebehu namietaného konania nepodal sťažnosť popri porušovaní svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov na prietahy v konaní podľa § 3 ods. 4 v spojení s § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Sťažovateľ zastáva názor, že postupom okresného súdu v namietanom konaní *„... bolo porušené jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Zároveň súd svojím konaním zasiahol do sťažovateľovho práva na právnu istotu.*

Vzhľadom na to, že konaním Okresného súdu Žilina je porušované základné právo sťažovateľa v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a v danej veci neexistuje možnosť preskúmať toto konanie iným spôsobom, je dostatočne preukázaná právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky konať o tejto ústavnej sťažnosti.“

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o nej nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, zaručené ustanovením článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, v konaní vedenom na Okresnom súde v Žiline, pod. spis. zn. 20 Cb 105/2011 bolo porušené.

Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu v Žiline, aby v konaní vedenom pod spis. zn. 20 Cb 105/2011 konal bez zbytočných prietahov.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi podľa čl. 127 ods. 3 Ústavy SR finančné zadosťučinenie vo výške 1.000 EUR.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ namieta, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Cb 105/2011 došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

V konaniach o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou vyžaduje preukázanie podania sťažnosti predsedovi príslušného súdu proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa § 3 ods. 4 v spojení s § 62 a nasl. zákona o súdoch. Takúto sťažnosť totiž ústavný súd považuje za účinný prostriedok ochrany základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ktorý vzhľadom na subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd treba využiť pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (porovnaj napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť tohto právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1 a § 116 ods. 1 písm. b) citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle § 64 ods. 2 prvej vety zákona o súdoch „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť

všetky skutočnosti.“. Napokon podľa § 64 ods. 3 zákona o súdoch „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Účelom sťažnosti proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa príslušných ustanovení zákona o súdoch nie je potvrdenie stavu, ktorý nie je v súlade s právom zaručeným čl. 48 ods. 2 ústavy, ale poskytnutie príležitosti súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou (m. m. II. ÚS 64/97, I. ÚS 20/05). Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že účinne využil označený právny prostriedok nápravy podľa zákona o súdoch, alebo ak preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľ zastúpený kvalifikovanou právnou zástupkyňou v sťažnosti nepreukázal, že v doterajšom priebehu namietaného konania podal sťažnosť proti porušovaniu svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov na priesťahy predsedovi okresného súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že podanie sťažovateľa zo 14. februára 2012, ktorým sa domáhal nariadenia termínu pojednávania, nemožno považovať za sťažnosť podľa príslušných ustanovení zákona o súdoch. Sťažovateľ zároveň v sťažnosti neuvádza žiadne argumenty, ktorými by preukazoval, že podmienku využitia tohto

prostriedku ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa, pričom existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodit' ani z obsahu sťažnosti, a preto ústavný súd nemohol v danom prípade uplatniť postup v zmysle § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedeného [zohľadňujúc aj doterajšiu dĺžku namietaného konania (necelých 15 mesiacov od podania návrhu), pozn.] ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

Nad rámec odôvodnenia tohto uznesenia ústavný súd považoval za potrebné uviesť, že odmietnutie sťažnosti nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, t. j. sťažovateľovi nič nebráni v tom, aby sa po splnení podmienok vyplývajúcich z príslušných ustanovení zákona o ústavnom súde a ustálenej judikatúry ústavného súdu v obdobných veciach opätovne uchádzal o ochranu svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. mája 2012